

Sygn. akt VIII U 1965/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

| | |
|------------------------|---------------------------------|
| Przewodniczący: | SSR del. Magdalena Kimel |
| Protokolant: | Justyna Jarzombek |

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2018 r. w Gliwicach

sprawy Z. G. (G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania Z. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 10 maja 2018 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. G. prawo do przeliczenia emerytury w oparciu o art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998r. od dnia 1 marca 2018r.

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 1965/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 maja 2018 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu Z. G. przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ nowo wyliczony wskaźnik wyniósł mniej niż 250%. W uzasadnieniu wskazał, że wobec braku dokumentów, do przeliczenia świadczenia przyjął wynagrodzenie minimalne za okres pracy od 1 września 1960 r. do 31 grudnia 1979 r.

Z powyższą decyzją nie zgodził się ubezpieczony. Wniósł odwołanie, w którym domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do spornego świadczenia. Zarzucił organowi rentowemu błędne obliczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że wskaźnik wysokość podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia ubezpieczonego, tj.: z lat 1962-1968, 1971-1972, 1980-1990 wyniósł zaledwie 219,52%, w związku z czym ubezpieczonemu nie przysługiwało prawo do ponownego przeliczenia świadczenia w oparciu o ww. przepis.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. G. urodził się (...) W 1960 r. ukończył Politechnikę (...) w G. i uzyskał tytuł inżyniera magistra górnictwa.

W okresie od 1 września 1960 r. do 28 września 1990 r. był pracownikiem Przedsiębiorstwa (...) w G., z tym że od 1 września 1960 r. do 31 grudnia 1961 r. pracował jako praktykant pod ziemią, od 1 stycznia 1962 r. do 30 października 1962 r. jako nadgórn timer pod ziemią, od 1 listopada 1962 r. do 30 czerwca 1963 r. jako sztygar zmianowy gór n. Pod ziemią, od 1 lipca 1963 r. do 31 marca 1966 r. jako sztygar oddziałowy górniczy pod ziemią, od 1 kwietnia 1966 r. do 31 stycznia 1973 r. jako sztygar objazdowy gór n. pod ziemią, od 1 lutego 1973 r. do 30 kwietnia 1974 r. jako nadsztygar górniczy pod ziemią, od 1 maja 1974 r. do 30 listopada 1979 r. jako inżynier wentylacji pod ziemią i od 1 grudnia 1979 r. do 28 września 1990 r. jako główny inżynier BHP pod ziemią.

Od 1 września 1990 r. jest uprawiony do emerytury górniczej. Podstawę wymiaru świadczenia ustalono na podstawie wynagrodzenia z 3 lat tj. 1985-1987 uzyskując wskaźnik w wysokości 447,51%, który następnie został obniżony do 250%.

W dniu 23 marca 2018 r. ubezpieczony wniósł do organu rentowego o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego.

W dniu 10 maja 2018 r. organ rentowy wydał decyzję odmowną o treści jak wyżej.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, które zainicjowało niniejsze postępowanie.

Przedsiębiorstwa (...) w G. nie posiada dokumentacji płacowej ubezpieczonego sprzed 1980 r.

Sąd ustalił, że z kartoteki płac wynika iż wynagrodzenie ubezpieczonego w latach 1960-1979 r. kształtowało się następująco:

1960 rok

Od 1 września 1960 r. do 31 grudnia 1960 r. – 4 x 2 000 zł = 8 000 zł

1961 rok:

Od 1 stycznia 1961 r. do 31 grudnia 1961 r. – 12 x 2 000 zł = 24 000 zł

1962 rok:

Od 1 stycznia 1962 r. do 30 października 1962 r.- 10 x 2100 zł = 21 000 zł

Od 1 listopada 1962 r. do 31 grudnia 1962 r. – 2 x 2500 zł= 5 000 zł

Razem: 26 000 zł

1963 r.

od 1 stycznia 1963 r. do 30 czerwca 1963 r. – 6 x 2 500 zł = 15 000 zł

od 1 lipca 1963 r. do 31 grudnia 1963 r. – 6 x 2 850 zł= 17 100 zł

Razem: $15\ 000\ \text{zł} + 17\ 100\ \text{zł} = 32\ 100\ \text{zł}$

1964 r.

od 1 stycznia 1964 r. do 30 czerwca 1964 r. - $6 \times 2\ 850\ \text{zł} = 17\ 100\ \text{zł}$

od 1 lipca 1964 r. do 31 grudnia 1964 r. - $6 \times 3\ 000\ \text{zł} = 18\ 000\ \text{zł}$

Razem: $17\ 100\ \text{zł} + 18\ 000\ \text{zł} = 35\ 100\ \text{zł}$

1965 r.

Od 1 stycznia 1965 r. do 31 grudnia 1965 r. - $12 \times 3\ 000\ \text{zł} = 36\ 000\ \text{zł}$

1966 r.

Od 1 stycznia 1966 r. do 31 marca 1966 r. - $3 \times 3\ 000\ \text{zł} = 9\ 000\ \text{zł}$

Od 1 kwietnia 1966 r. do 31 grudnia 1966 r. - $9 \times 3\ 100\ \text{zł} = 27\ 900\ \text{zł}$

Razem: $9\ 000\ \text{zł} + 27\ 900\ \text{zł} = 36\ 900\ \text{zł}$

1967 r.

Od 1 stycznia 1967 r. do 31 grudnia 1967 r. - $12 \times 3\ 100\ \text{zł} = 37\ 200\ \text{zł}$

1968 r.

Od 1 stycznia 1968 r. do 31 grudnia 1968 r. - $12 \times 3\ 100\ \text{zł} = 37\ 200\ \text{zł}$

1969 r.

Od 1 stycznia 1969 r. do 31 grudnia 1969 r. - $12 \times 3\ 100\ \text{zł} = 37\ 200\ \text{zł}$

1970 r.

Od 1 stycznia 1970 r. do 30 czerwca 1970 r. - $6 \times 3\ 100\ \text{zł} = 18\ 600\ \text{zł}$

Od 1 lipca 1970 r. do 31 grudnia 1970 r. - $6 \times 4\ 600\ \text{zł} = 27\ 600\ \text{zł}$

Razem: $46\ 200\ \text{zł}$

1971 r.

Od 1 stycznia 1971 r. do 31 grudnia 1971 r. - $12 \times 4\ 600\ \text{zł} = 55\ 200\ \text{zł}$

1972 r.

Od 1 stycznia 1972 do 31 grudnia 1972 r. - $12 \times 4\ 600\ \text{zł} = 55\ 200\ \text{zł}$

1973 r.

Styczeń 1973 r. - $4\ 600\ \text{zł}$

Od lutego 1973 r. do 31 grudnia 1973 r. - $11 \times 4\ 800\ \text{zł} = 52\ 800\ \text{zł}$

Razem: $4\ 600\ \text{zł} + 52\ 800\ \text{zł} = 57\ 400\ \text{zł}$

1974 r.

Styczeń 1974 r. – 4 800 zł

Od lutego 1974 r. do 31 grudnia 1974 r. – 11 x 5000 zł = 55 000 zł

Razem: 4 800 zł + 55 000 zł = 59 800 zł

1975 r.

Od 1 stycznia 1975 r., do 31 grudnia 1975 r. – 12 x 5000 zł = 60 000 zł

1976 r.

Od 1 stycznia 1976 r. do 31 grudnia 1976 r. – 12 x 5000 zł = 60 000 zł

1977 r.

Od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1977 r. = 12 x 5500 zł = 66 000 zł

1978 r.

Od 1 stycznia 1978 r. do 30 listopada 1978 r. – 11 x 5500 zł = 60 500 zł

Grudzień 1978 r. – 6 000 zł

Razem: 60 500 zł + 6 000 zł = 66 500 zł

1979 r.

Od 1 stycznia 1979 r. do 31 października 1979 r. – 10 x 6 000 zł = 60 000 zł

Od 1 listopada 1979 r. do 31 grudnia 1979 r. – 2 x 6 500 zł = 13 000 zł

Razem : 60 000 zł + 13 000 zł = 73 000 zł

Za lata 1980 -1990 przyjęto wynagrodzenie z druku Rp-7.

Stosunek osiąganego przez ubezpieczonego wynagrodzenia zasadniczego do średniego wynagrodzenia w kraju kształtuje się w następujący sposób:

| Rok | Wynagrodzenie ubezpieczonego | Średnia krajowa | % |
|------------|---|----------------------------|----------|
| 1960 | 8 000 | 18 720 | 42,74 |
| 1961 | 24 000 | 19 500 | 123,08 |
| 1962 | 26 000 | 20 160 | 128,97 |

| | | | |
|------|---------|---------|--------|
| 1963 | 32 100 | 21 156 | 151,73 |
| 1964 | 35 100 | 21 792 | 161,07 |
| 1965 | 36 000 | 22 404 | 160,69 |
| 1966 | 36 900 | 23.208 | 159,00 |
| 1967 | 37 200 | 24.192 | 153,77 |
| 1968 | 37 200 | 25.272 | 147,20 |
| 1969 | 37 200 | 26.088 | 142,60 |
| 1970 | 46 200 | 26.820 | 172,26 |
| 1971 | 55 200 | 28.296 | 195,08 |
| 1972 | 55 200 | 30.108 | 183,34 |
| 1973 | 57 400 | 33.576 | 170,96 |
| 1974 | 59 800 | 38.220 | 156,46 |
| 1975 | 60 000 | 46.956 | 127,78 |
| 1976 | 60 000 | 51.372 | 116,80 |
| 1977 | 66 000 | 55.152 | 119,67 |
| 1978 | 66 500 | 58.644 | 113,40 |
| 1979 | 73 000 | 63.924 | 114,20 |
| 1980 | 244 245 | 72.480 | 336,98 |
| 1981 | 257 823 | 92.268 | 279,43 |
| 1982 | 483 871 | 139.572 | 346,68 |

| | | | |
|------|------------|------------|--------|
| 1983 | 688 069 | 173.700 | 396,12 |
| 1984 | 837 051 | 202.056 | 414,27 |
| 1985 | 1 128 652 | 240.060 | 470,15 |
| 1986 | 1 308 847 | 289.140 | 449,61 |
| 1987 | 1 514 812 | 350.208 | 432,55 |
| 1988 | 2 472 954 | 637.080 | 388,17 |
| 1989 | 7 772 855 | 2.481.096 | 313,28 |
| 1990 | 23 580 901 | 12.355.644 | 190,85 |

Najkorzystniejsze wynagrodzenie w wybranych 20 latach ubezpieczony uzyskał w latach:

| Rok | Wynagrodzenie ubezpieczonego | Średnia krajowa | % |
|------------|---|----------------------------|----------|
| 1964 | 35 100 | 21 792 | 161,07 |
| 1965 | 36 000 | 22 404 | 160,69 |
| 1966 | 36 900 | 23.208 | 159,00 |
| 1967 | 37 200 | 24.192 | 153,77 |
| 1970 | 46 200 | 26.820 | 172,26 |
| 1971 | 55 200 | 28.296 | 195,08 |
| 1972 | 55 200 | 30.108 | 183,34 |
| 1973 | 57 400 | 33.576 | 170,96 |

| | | | |
|------|------------|------------|--------|
| 1974 | 59 800 | 38.220 | 156,46 |
| 1980 | 244 245 | 72.480 | 336,98 |
| 1981 | 257 823 | 92.268 | 279,43 |
| 1982 | 483 871 | 139.572 | 346,68 |
| 1983 | 688 069 | 173.700 | 396,12 |
| 1984 | 837 051 | 202.056 | 414,27 |
| 1985 | 1 128 652 | 240.060 | 470,15 |
| 1986 | 1 308 847 | 289.140 | 449,61 |
| 1987 | 1 514 812 | 350.208 | 432,55 |
| 1988 | 2 472 954 | 637.080 | 388,17 |
| 1989 | 7 772 855 | 2.481.096 | 313,28 |
| 1990 | 23 580 901 | 12.355.644 | 190,85 |

Suma wskaźników z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia ubezpieczonego wyniosła 5 530,72 %.

Wskaźnik wysokość podstawy wymiaru wyniósł: 276,54 % (5 530,72 % : 20)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się aktach organu rentowego; aktach osobowych ubezpieczonego; pisma (...) Sp. z o.o. z 3 września 2018 r. (k.23).

Wskaźnik obliczony przez Sąd wyniósł 276,54% i został obliczony wyłącznie w oparciu o wynagrodzenie zasadnicze, które osiągnął ubezpieczony w latach 1960-1979 oraz na podstawie danych z druku rp-7 za okres późniejszy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja jest nieprawidłowa.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383 j.t.).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na

ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,

- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków. Zatem – jak już to wskazano wcześniej - kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym.

Sąd dokonał obliczeń i odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego za lata 1960-1979, albowiem dokumentacja płacowa, która zachowała się w aktach osobowych odwołującego jest jasna i precyzyjna. Z kart wynagrodzeń wynika wprost wysokość wynagrodzenia zasadniczego odwołującego. Dokonując wyliczeń, Sąd uwzględnił jedynie wynagrodzenie zasadnicze, jakie otrzymywał ubezpieczony i wziął pod uwagę dane, które znajdowały się w kartotece płac znajdującej się w aktach osobowych ubezpieczonego. Za okres po 1980 r. uwzględniono dane z druku rp-7. Z dokonanych obliczeń wynika, że ubezpieczony najkorzystniejsze wynagrodzenie otrzymywał w latach 1964-1967, 1970-1974, 1980-1990. Obliczony przez Sąd wskaźnik wyniósł 276,54%.

Wskazać należy, że w okresie odtwarzanym Sąd do obliczeń – poza wynagrodzeniem zasadniczym- nie uwzględnił już innych składników, które ubezpieczony otrzymywał, tj. premię, której wysokość wynika wprost z danych znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego; Kartę Górnika czy deputat węglowy, albowiem z dokonanych

obliczeń wynika, że uwzględnienie już tylko wynagrodzenia zasadniczego pozwala na uzyskanie wwpw w wysokości przekraczającej 250 % .

Reasumując, skoro wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy niż 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury z zastosowaniem art.110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i zmienił zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej od (...), tj.: od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98§1 i§3 w zw. z §9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1800) w brzmieniu obowiązującym od 13 października 2017 r. zasądając od organu rentowego, jako od strony przegrywającej proces, na rzecz ubezpieczonego 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-)SSR del. Magdalena Kimel